

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en varning.

1 Inledning

Auktoriserade revisorn A-son har varit föremål för FAR:s kvalitetskontroll och har då bedömts inte bedriva sin revisionsverksamhet enligt god revisions- och revisorssed. Detta har föranlett Revisorsinspektionen att öppna detta ärende.

Revisorsinspektionens utredning har omfattat tre revisionsuppdrag. I det följande benämns de bolag som dessa uppdrag avsåg entreprenadbolaget, matbolaget och hotellbolaget.

Entreprenadbolaget och hotellbolaget har upprättat sina årsredovisningar med tillämpning av Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) *Årsredovisning i mindre företag* (K2). Matbolaget har upprättat sin årsredovisning med tillämpning av Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2012:1) *Årsredovisning och koncernredovisning* (K3).

Bolagens omsättning och balansomslutning för de av Revisorsinspektionen granskade räkenskapsåren framgår av nedanstående uppställning (belopp i mnkr).

Bolag	Räkenskapsår	Omsättning	Balansomslutning
Entreprenadbolaget	2017	42,7	15,3
Matbolaget	2017	103,9	101,5
Hotellbolaget	2017	22,6	26,7

För matbolaget avgav A-son en revisionsberättelse utan modifiering, upplysning eller anmärkning. För entreprenadbolaget och hotellbolaget anmärkte han på förekomsten av lån i strid med 21 kap. aktiebolagslagen (2005:551).

2 Revisorers dokumentationsskyldighet

En auktoriserad eller godkänd revisor ska enligt god revisionssed dokumentera *dels* sådana förhållanden som har betydelse för att ge bevis till stöd för uttalandena i revisionsberättelsen, *dels* sådana förhållanden som utgör bevis för att revisionen har planerats och utförts enligt god revisionssed. Bestämmelser om dokumentation finns i 24 § revisorslagen (2001:883) och 7–12 §§ Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet¹. Dessa kompletteras av International Standard on Auditing (ISA) 230 *Dokumentation av revisionen*. Dokumentationen ska vara tydlig och sammanställd på ett överskådligt sätt. Av dokumentationen ska framgå bl.a. hur granskningen har planerats, vilken granskning som har genomförts, när granskningen har utförts, vilka iakttagelser som har gjorts och vilka slutsatser som har dragits. Underlåtenhet att fullgöra dokumentationsskyldigheten på ett riktigt sätt bedöms som allvarlig, eftersom den försvårar en analys och en tillfredsställande bedömning av arbetet i efterhand.

Den omständigheten att en revisor inte dokumenterar sina granskningsåtgärder på ovan angivet sätt behöver i och för sig inte innebära att granskningsåtgärderna har varit otillräckliga. I ett sådant fall får dock Revisorsinspektionens bevisbörda anses övergå på revisorn. Det innebär att revisorn måste kunna redogöra för sin granskning på ett sådant sätt att det vid en helhetsbedömning framstår som sannolikt att de påstådda åtgärderna

¹ Motsvarande bestämmelser fanns före den 1 juli 2018 i 2–4 §§ Revisorsnämndens föreskrifter (RNFS 2001:2) om villkor för revisorer och registrerade revisionsbolags verksamhet.

har utförts och att de har haft sådan inriktning och omfattning att de har kunnat tjäna som underlag för välgrundade slutsatser. Vid denna bedömning beaktar Revisorsinspektionen bl.a. hur detaljerade uppgifter revisorn har lämnat om sina granskningsinsatser. Om revisorn därvid inte förmår göra den påstådda granskningen sannolik, utgår Revisorsinspektionen från att någon tillfredsställande granskning inte har skett.

3 Revisionsföretagets kvalitetskontrollsystem

International Standard on Quality Control (ISQC) 1 *Kvalitetskontroll för revisionsföretag som utför revision och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkande uppdrag och nära liggande tjänster* innehåller ett krav på att ett revisionsföretag inrättar en särskild övervakningsprocess. Syftet med en sådan process är att ge rimlig säkerhet för att de riktlinjer och rutiner som rör företagets kvalitetskontrollsystem är relevanta och ändamålsenliga och att de fungerar. I processen ska ingå en regelbundet återkommande inspektion av minst ett avslutat uppdrag för varje ansvarig revisor i revisionsföretaget. Bestämmelser om ett revisionsföretags interna organisation, däribland krav på system och övervakning, finns även i Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet (verksamhetsföreskrifterna).

Av dokumentationen från kvalitetskontrollen framgår att A-son bedriver sin revisionsverksamhet i ett aktiebolag och att han har två anställda. Vidare framgår det att han inte har haft någon övervakningsprocess enligt ISQC 1.

A-son har uppgett följande.

Det är fråga om en mindre revisionsbyrå som använder en mindre formell metod för utvärdering av medarbetares prestationer. Sedan hösten 2018 har flera revisorer kontaktats för att genomföra en extern granskning men vissa omständigheter har medfört att det inte har kommit till stånd någon sådan granskning.

Revisorsinspektionen gör följande bedömning.

Av 21 § första stycket 8 i verksamhetsföreskrifterna följer att ett revisionsföretag ska inrätta ett system för intern kvalitetskontroll som bl.a. säkerställer hög kvalitet i lagstadgad kvalificerad revision. Enligt 21 § första stycket 12 ska ett revisionsföretag övervaka och utvärdera lämpligheten och effektiviteten i sina riktlinjer, system och övriga rutiner samt

vidta lämpliga åtgärder för att avhjälpa eventuella brister. I 21 § femte stycket ställs krav på en årlig utvärdering av det interna kvalitetskontrollsystemet.²

Mer detaljerade riktlinjer för den byråinterna kvalitetskontrollen finns i ISQC 1. Av p. 11 följer att kvalitetskontrollsystemet ska ge rimlig säkerhet för att revisionsföretaget och dess personal följer standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Systemet ska också ge rimlig säkerhet för att rapporter som revisionsföretaget eller ansvariga revisorer lämnar är korrekta. I p. 48 utvecklas att revisionsföretaget ska inrätta en övervakningsprocess, avsedd att ge rimlig säkerhet för att de riktlinjer och rutiner som rör kvalitetskontrollsystemet är relevanta, ändamålsenliga och fungerande. Denna process ska bl.a. innefatta fortgående överväganden och utvärderingar av revisionsföretagets kvalitetskontrollsystem, däribland en regelbundet återkommande inspektion av minst ett avslutat uppdrag för varje ansvarig revisor.

I tillämpningsanvisningarna till ISQC 1, p. A 68, anges att ett revisionsföretag med ett begränsat antal anställda kan välja att anlita en extern person med passande kvalifikationer eller ett annat revisionsföretag för att genomföra uppdragsinspektioner eller andra övervakningsåtgärder. Alternativt kan revisionsföretaget komma överens om att dela resurser med andra lämpliga organisationer.

Revisorsinspektionen konstaterar att A-son inte har inrättat någon sådan övervakningsprocess som verksamhetsföreskrifterna och ISQC 1 p. 48 förutsätter. Det finns ingenting som tyder på att han inte skulle ha kunnat inrätta exempelvis det slag av övervakningsprocess som ISQC 1 p. A 68 beskriver.

Genom att inte inrätta en övervakningsprocess i sitt revisionsföretag har A-son åsidosatt god revisorssed.

---

² Kraven infördes den 17 juni 2016 genom dåvarande Revisorsnämndens föreskrifter (RNFS 2016:1) om ändring i Revisorsnämndens föreskrifter (RNFS 2001:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet.

4 Kundkännedomsåtgärder enligt penningtvättslagen (matbolaget)

Av revisionsdokumentationen för matbolaget kan inte utläsas vilka åtgärder för kundkännedom som A-son har vidtagit med anledning av kraven i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen). Dokumentationen innehåller i denna del inget annat än en anteckning om att inga misstankar föreligger om att företaget sysslar med penningtvätt eller annan brottslighet.

A-son har uppgett följande.

Han känner kunden sedan länge. Han har kontrollerat registreringsbevis för att följa upp om det skett några förändringar av ägande eller företrädare och eventuell förekomst av närstående. Han har även gjort en kontroll av verklig huvudman hos Bolagsverket. Han har löpande kontakt med kunden och får då inblick i transaktioner och ställer även frågor om eventuella förändringar i verksamheten. Han bedömer att de produkter som bolaget importerar och säljer inte går att använda i någon form av terrorverksamhet. Hans bedömning har varit att han inte behöver göra några djupare kontroller än de som han har utfört. Kundens riskprofil har bedömts som låg.

Revisorsinspektionen gör följande bedömning.

En revisor omfattas av bestämmelserna om ”verksamhetsutövare” i penningtvättslagen. Det innebär bland annat att en revisor har en skyldighet enligt 3 kap. i den lagen att såväl inledningsvis som fortlöpande skaffa sig aktuell kännedom om revisionsklienterna samt att, enligt 5 kap. 3 §, bevara dokument och uppgifter avseende de åtgärder som vidtas i detta syfte.

I 3 kap. 7 § penningtvättslagen anges särskilt att kundens identitet ska kontrolleras genom identitetshandling eller registerutdrag eller genom andra uppgifter och handlingar från en oberoende och tillförlitlig källa. Vidare framgår av 3 kap. 10 § att det ska göras en bedömning av om kunden eller dennes verkliga huvudman är en person i politiskt utsatt ställning eller är en familjemedlem eller känd medarbetare till en sådan person. Att en verksamhetsutövare är skyldig att löpande följa upp pågående affärsförbindelser för att säkerställa att kännedomen om kunden är aktuell framgår av 3 kap. 13 §.

För matbolaget finns ingen dokumentation som visar att A-son har vidtagit åtgärder för att uppnå kundkännedom i uppdraget. Inte heller hans yttranden till Revisorsinspektionen innehåller några uppgifter om sådana åtgärder. Revisorsinspektionen drar av detta slutsatsen att han inte har vidtagit de åtgärder för kundkännedom som penningtvättslagen kräver.

A-son har som skäl till att några kundkännedomsåtgärder inte har vidtagits angett bl.a. att företagsledarna i matbolaget var kända av honom sedan tidigare och att han därför var helt säker på deras identitet. Revisorsinspektionen konstaterar *dels* att det förhållande att företrädarna var kända sedan tidigare och han var säker på deras identitet inte gav honom den nödvändiga kundkännedomen, *dels* att den information som han har hänvisat till inte har dokumenterats *och dels* att tillgången till äldre information under alla förhållanden inte befriade honom från skyldigheten att fortlöpande vidta åtgärder för att hålla sin kundkännedom aktuell.

A-son har alltså inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att inhämta, dokumentera och uppdatera kundkännedom om matbolaget. Härigenom har han brutit i sina skyldigheter enligt penningtvättslagen och har därmed handlat i strid med god revisorssed.

5 Intäkter

5.1 Entreprenadbolaget

Entreprenadbolaget redovisade i årsredovisningen för räkenskapsåret 2017 en nettoomsättning om 42,7 mnkr (föregående år 25,0 mnkr). I dokumentationen finns antecknat att intäkterna avsåg nedgrävning av fiber och att det arbetet beräknades vara klart år 2021. Det är också antecknat att bolagets huvudsakliga intäkter kom från äldre avtal med ett kommunägt energibolag och att dessa skulle förnyas 2018/2019 samt att intäkterna av detta skäl skulle komma att granskas under år 2018. Av anteckningarna går inte att utläsa vilken inriktning och omfattning som den utförda granskningen av intäktsredovisningen hade. Det framgår inte heller av dokumentationen vilken riskbedömning som A-son gjorde rörande risken för oegentligheter och fel i intäktsredovisningen. Det går vidare inte att utläsa om det gjordes någon granskning av fullständigheten och existensen i intäktsredovisningen.

A-son har uppgett följande.

I sin bedömning av hur intäkterna skulle granskas använde han sig av tidigare erfarenheter och kännedom om vad företagets huvudsakliga intäkter bestod av. Bolagets ökade intäkter härrörde från avtal med kommunala bolag. Han ansåg att den omständigheten att bolaget fakturerade kommuner eller kommunägda bolag minimerade risken för uteblivna eller felaktiga intäkter. De kommunägda bolagen hade en bra övervakning av sin fakturering, vilket gjorde att han bedömde att risken för felaktigheter i intäktsredovisningen var låg. Detta medförde i sin tur att hans granskningsåtgärder kunde begränsas. Han tog del av avtal från två kommuner och noterade att dessa var likartade. Han ställde frågor till företagsledaren om eventuella förändringar i avtal, om konkurrenser och om hur verksamheten utvecklades. Eftersom kundfordringar är nära förknippat med intäktsredovisningen, beslöt han att göra en granskning av samtliga verifikationer relaterade till denna balanspost.

5.2 Matbolaget

I revisionsdokumentationen för matbolaget avseende räkenskapsåret 2017 finns ett granskningsprogram som rör granskningen av intäkter. I detta finns fyra granskningsfrågor³, varav tre har besvarats med U.a. [utan anmärkning] och en är obesvarad. I övrigt innehåller dokumentationen en rutinbeskrivning av hur faktureringen går till samt ett stickprov som omfattar en kundfaktura. I ett planeringsdokument finns antecknat att bolaget under räkenskapsåret hade påbörjat ett byte av affärs- och redovisningssystem och att detta skulle komma att medföra en förbättrad intern kontroll av intäkter. Det har vidare antecknats att det tidigare hade skett en genomgång av rutinerna för det gamla systemet. Bedömningen var därför att risken för oegentligheter var låg. Av anteckningarna går dock inte att utläsa vilken inriktning och omfattning som den utförda granskningen av intäktsredovisningen hade haft. Det går inte heller att utläsa om det hade gjorts någon granskning av fullständigheten i intäktsredovisningen.

A-son har uppgett följande.

Risken för väsentliga fel i intäktsredovisningen bedömdes inledningsvis som betydande. Företagets implementering av ett nytt administrativt system inverkade inte på hans granskning av företagets intäkter. Han använde dels den genomgång som han tidigare hade gjort av bolagets interna rutiner för kontroll av intäktsflödet, dels en genomgång

---

³ Granskningsfrågorna som besvarats är: *Är delmålet existens och inträffande godkänt? Är delmålet fullständighet godkänt?* och *Är delmålet mätning godkänt?*. Den obesvarade frågan är: *Är delmålet förvaltning godkänt?*

som gjordes av det nya systemet våren 2018. Han använde sin erfarenhet från tidigare granskningar och kunde konstatera att den interna och externa personal som hanterade intäkter var oförändrad. Hans inriktning var att bedöma fullständighet, riktighet, förekomst och avklipp. Han testade systemet genom att ställa frågor till personalen om hur kontrollen utfördes. Han gjorde också stickprov av transaktionsflödet. Företagets fakturering hade överlåtits till en banks factoringtjänst som regelbundet rapporterade saldon till bolaget. Det nya systemet infördes under våren 2017 och efter uppdateringar och vissa korrigeringar togs det helt i bruk under år 2018. Uppföljning och jämförelse med tidigare systemkontroll gjordes under våren 2018 innan bokslutet var klart. Han noterade en ökning av det automatiserade flödet, vilket minimerade risken för felaktigheter. Sammantaget bedömde han att han kunde förlita sig på företagets interna rutiner, den externa rapportering som erhöles från banken och den substansgranskning som utfördes.

5.3 Hotellbolaget

I revisionsdokumentationen för hotellbolaget avseende räkenskapsåret 2017 finns ett granskningsprogram rörande granskning av intäkter, i vilket det finns antecknat U.a. på tre granskningsfrågor.⁴ Vidare har det antecknats att en översiktlig genomgång hade gjorts av bolagets rutiner. Det har också konstaterats att det saknades korrekt dokumentation för att stämma av de två bokningssystemen samt att systemen var under översyn och skulle komma att bytas ut. Som slutsats har antecknats att bolagets rutiner för dokumentation av avstämningar borde förbättras. Utöver detta finns ett kontoutdrag avseende konto 3011 *Uthyrning hotell*, som visar bokförda transaktioner under räkenskapsåret, samt kopior på tre fakturor. På dessa underlag finns inga anteckningar om utförda granskningsåtgärder. I ett planeringsdokument har antecknats att den sammanfattande bedömningen av rutiner och övergripande intern kontroll var att rutinerna fungerade tillfredställande men att det saknades dokumenterade rutiner. Vidare finns antecknat i planeringsdokumentet att den löpande bokföringen sköttes av en redovisningsbyrå som A-son hade goda erfarenheter av sedan tidigare. Vidare har A-son antecknat att interna kontroller ersattes av erfarenhet och rutiner. Av anteckningarna går inte att utläsa vilken inriktning och omfattning som granskningen av intäktsredovisningen hade eller hur A-son bedömde

---

⁴ Granskningsfrågorna är: *Är delmålet existens och inträffande godkänt? Är delmålet fullständighet godkänt? och Är delmålet mätning godkänt?*

riskan för oegentligheter och fel i intäktsredovisningen. Det går inte heller att utläsa om det gjordes någon granskning av fullständigheten i intäktsredovisningen.

A-son har uppgett följande.

Han har under tidigare år gått igenom bolagets bokningsrutiner. Han har talat med företagsledningen och redovisningsbyrån om rutinerna. Vid hans genomgång av rutinerna noterades bristfällig dokumentation av avstämningar rörande hotellbokningar som sker via bokningssystemen. Dessa system var föremål för utfasning. Huvuddelen av bolagets fakturering skedde enligt avtal med myndigheter och kommuner, varför bokningssystemen inte längre var nödvändiga som underlag för faktureringen. Han tog del av avtalen och fick en kopia av dessa. Bokföring, kontroll och avstämning av fakturering gjordes av auktoriserade redovisningskonsulter på en redovisningsbyrå. Eftersom bolagets intäkter erhöles via fakturering mot myndigheter och kommuner, bedömde han att risken för att denna hantering skulle kunna leda till ett väsentligt fel var låg. Väsentliga kontrollaktiviteter hanterades av redovisningsbyrån, vilket innebar att han erhöles avstämda balansposter med bokslutsbilagor. Eftersom redovisningsbyrån var auktoriserad av SRF⁵ – och baserat på hans tidigare erfarenheter av kvaliteten på dess arbete – bedömde han att redovisningsbyrån hade tillräcklig kompetens. Han tog stickprov av intäkter mot avtal. Stickprovet var litet eftersom han tidigare hade bedömt att det inte fanns någon särskild risk för oegentligheter. Sammantaget fann han rutinerna tillförlitliga.

5.4 Revisorsinspektionens bedömning

Intäktsredovisningen är normalt ett väsentligt granskningsområde som revisorn har anledning att ägna särskild uppmärksamhet.

När det gäller *entreprenadbolaget* konstaterar Revisorsinspektionen att det i dokumentationen är antecknat att de huvudsakliga intäkterna kom från äldre avtal med ett kommunägt energibolag, att dessa skulle förnyas 2018/2019 och att intäkterna av detta skäl skulle granskas under år 2018. Mot bakgrund av den stora ökningen av intäkter i jämförelse med tidigare räkenskapsår fanns det anledning för A-son att särskilt granska redovisade intäkterna för det nu det aktuella räkenskapsåret (2017). Det som han har

---

⁵ Branschorganisation för redovisningskonsulter.

uppgett om den låga risken för uteblivna eller felaktiga intäkter på grund av att bolaget fakturerar kommuner eller deras bolag påverkar inte denna bedömning.

Den granskning av *hotellbolagets* intäkter som framträder i A-sons revisionsdokumentation framstår som otillräcklig. Inte heller i fråga om detta bolag utgjorde den omständigheten att fakturering skedde mot myndigheter och kommuner ett tillräckligt skäl för att underlåta mer omfattande granskningsåtgärder. Det som han har uppgett om sina tidigare erfarenheter av redovisningsbyrå medförde inte heller att han kunde avstå från att utföra egna granskningsåtgärder avseende fullständigheten och riktigheten i bolagets intäktsredovisning.

Även den granskning av *matbolagets* intäkter som kan utläsas av A-sons revisionsdokumentation framstår som otillräcklig. Inte heller det som han har uppgett i yttrande till Revisorsinspektionen – att han använde tidigare genomgångar av bolagets interna rutiner för kontroll av intäktsflödet och att han våren 2018 gjorde en genomgång av det nya administrativa systemet – medförde att han hade tillräckliga revisionsbevis för riktigheten och fullständigheten i intäkterna för räkenskapsåret 2017.

Revisorsinspektionen drar av detta slutsatsen att A-son inte för något av de här aktuella revisionsuppdragen utförde en tillräcklig granskning avseende intäktsredovisningen. Med beaktande av att intäkterna utgjorde en väsentlig post i samtliga bolag saknade han grund för att tillstyrka fastställandet av bolagens resultat- och balansräkningar. Genom att ändå göra det har han åsidosatt god revisionssed.

6 Varulager (matbolaget)

I matbolagets årsredovisning för år 2017 redovisades posten Varulager med 19,9 mnkr (föregående år 10,9 mnkr). I dokumentationen finns antecknat att A-son närvarade vid bolagets lagerinventering och att han gjorde stickprov. Dokumentationen består i övrigt av ett arbetsblad där det finns antecknat U.a. på ett antal granskningsfrågor⁶ samt några foton på olika lagerhyllor, en granskningsrapport från inventeringen samt ett icke underskrivet intyg angående värdering av varulager. Vidare har antecknats att lagerlista och

---

⁶ Granskningsfrågorna är: *Är delmålet existens och tillhörighet godkänt? Är delmålet fullständighet godkänt? och Är delmålet förvaltning godkänt?*

underlag för verifiering av lagersaldo skulle efterfrågas. Arbetspapperna är daterade den 30 juli 2018.

A-son har uppgett följande.

Han kontrollerade bolagets rutiner för lagerhantering genom att ta stickprov av fakturor. Vid sin granskning av försäljningsprocessen kontrollerade han transaktionsflödet från beställning – inköp – lagerhantering – fakturering samt slutligen inbetalning. I hans bedömning övervägdes även ledningens ärlighet, hederlighet och vilja att redovisa korrekta belopp. Vid inventeringen kontrollerade han produkternas existens och verksamhetstillhörighet. Han tog stickprov mot lagerlistan. Stickproven påvisade inte några avvikelser avseende belopp eller antal. Först fick han en manuell lagerlista och senare i maj fick han en lagerlista utskriven ur systemet. En smärre differens noterades mot den tidigare erhållna listan men beloppet bedömdes ligga inom fastställd felmarginal. Den kontroll han utförde påvisade inga väsentliga brister och han bedömde därför att det inte behövdes några fördjupade granskningsåtgärder. Han slutsats var att lagrets värde föreföll vara rimligt redovisat.

Revisorsinspektionen gör följande bedömning.

I ISA 501 *Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster* p. 4 anges att om varulagret är väsentligt för de finansiella rapporterna ska revisorn inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis om lagrets existens och skick.

I revisionsdokumentationen har A-son antecknat att han hade kontrollerat varulagrets existens och att han gjorde stickprov. Hur stickproven valdes ut eller hur många stickprov som togs för att fastställa varulagrets existens kan dock inte utläsas. Det finns inte heller någon dokumentation avseende pristest eller något underlag som visar att han förvissade sig om att den slutliga lagerlista som utgjorde underlag till bokföringen stämde överens med inventeringen. Han har inte heller genom sina yttranden till inspektionen gjort sannolikt att han utförde en tillräcklig granskning av lagrets existens, skick och värde.

Revisorsinspektionen drar av detta slutsatsen att A-sons granskning av bolagets varulager var bristfällig (se den i avsnitt 2 angivna bevisbörderegeln). På grund därav – och då varulagret redovisades med ett väsentligt belopp – saknade han grund för att tillstyrka fastställande av bolagets resultat- och balansräkningar. Genom att ändå göra det har han åsidosatt god revisionssed.

7 Skatter och avgifter (entreprenadbolaget och matbolaget)

7.1 Entreprenadbolaget

Av ett utdrag från entreprenadbolagets skattekonto för år 2017 framgår att bolaget regelmässigt påfördes kostnadsräntor. Enligt skattekontoutdraget bokfördes flera betalningar på skattekontot först dagen efter förfallodagen och för en redovisningsperiod skedde betalning med flera delbelopp med som mest 15 dagars försening. Av dokumentationen kan inte utläsas varför A-son inte anmärkte på bristerna i bolagets skattebetalningar i sin revisionsberättelse.

A-son har uppgett följande.

Förseningarna hade föregåtts av beslut som hade medfört att det först inbetalda beloppet inte blev korrekt. Förseningen om 15 dagar var en följd av detta. Inget belopp överfördes till Kronofogdemyndigheten. Han bedömde bristerna som ringa och gjorde därför inte någon anmärkning i revisionsberättelsen.

7.2 Matbolaget

Av ett utdrag från matbolagets skattekonto framgår att bolaget regelmässigt påfördes kostnadsräntor på grund av att betalningar hade kommit in för sent på skattekontot. Av dokumentationen kan inte utläsas varför A-son inte anmärkte på detta förhållande i sin revisionsberättelse.

A-son har uppgett följande.

Bolaget redovisade skatter och avgifter i rätt tid till Skatteverket. I regel skedde betalning på redovisningsdagen för att följas upp med ytterligare betalningar till fullt belopp inom några dagar. Vid inget av tillfällena överfördes skuldbelopp till Kronofogdemyndigheten. Han bedömde att bolaget hade fullgjort sitt åtagande mot Skatteverket och att den eventuella försummelsen kunde betraktas som ringa.

7.3 Revisorsinspektionens bedömning

Enligt 9 kap. 34 § aktiebolagslagen (2005:551) ska revisorn anmärka i revisionsberättelsen om han eller hon har funnit att bolaget inte har fullgjort sin skyldighet att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av skatteförfarandelagen (2011:1244).

För såväl entreprenadbolag som matbolaget utvisar skattekontoutdragen att skatteinbetalningar hade gjorts för sent vid flera tillfällen under räkenskapsåret. A-son skulle därför ha anmärkt på detta förhållande i sina revisionsberättelser. Genom sin underlåtenhet i detta avseende har han åsidosatt god revisionssed.

8 Sen årsredovisning (matbolaget)

Matbolagets årsredovisning för år 2017 är daterad den 29 juli 2018. A-son har inte i sin revisionsberättelse anmärkt på att årsredovisningen är för sent avgiven.

A-son har uppgett följande.

Den anlitate redovisningsbyrån saknade viss kompetens att upprätta årsredovisning för koncern. Därför anlitades en annan redovisningskonsult. Han anser att anledningen till förseningen medförde att det eventuella bokföringsbrottet kunde anses som ringa. Styrelsen hade vidtagit nödvändiga åtgärder och agerat aktivt för att få fram bokslut och årsredovisning. Förseningen låg utanför styrelsens kompetens och kontroll varför han bedömde att styrelsen inte kunde lastas för förseningen.

Revisorsinspektionen gör följande bedömning.

Enligt 7 kap. 10 § aktiebolagslagen ska aktieägarna inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår hålla en årsstämma där styrelsen ska lägga fram en årsredovisning och en revisionsberättelse. Detta innebär att årsredovisningen måste vara upprättad inom denna tidsfrist.

Om årsredovisningen inte har upprättats i tid, ska detta anmärkas i revisionsberättelsen, se 9 kap. 33 § andra stycket aktiebolagslagen och EtikU 10 *Revisorns åtgärder vid sen årsredovisning*. Genom att inte göra det har A-son åsidosatt god revisionssed. Huruvida förseningen beror på omständigheter som styrelsen inte kunnat råda över eller inte påverkar inte revisorns skyldighet i detta avseende.

9 Sammanfattande bedömning och val av disciplinär åtgärd

Revisorsinspektionen har funnit flera brister i A-sons revisionsarbete. Han har inte uppfyllt kraven på övervakning av revisionsföretagets riktlinjer och rutiner för kvalitetskontroll. För ett bolag har han brutit i sina skyldigheter avseende kundkännedom enligt penningtvättslagen. I samtliga bolag har hans granskning av intäktsredovisningen varit bristfällig och i ett bolag har granskningen av varulager varit otillräcklig. I två av bolagen har han underlåtit att anmärka på att skatter och avgifter inte betalats i rätt tid och i ett av bolagen har han underlåtit att anmärka på att årsredovisningen hade upprättats för sent. Han har i ovan nämnda avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska därför meddelas en disciplinär åtgärd.

A-sons revisionsarbete har uppvisat brister på flera punkter. Det som ligger honom till last är allvarligt, särskilt som han inte har haft grund för att tillstyrka bolagens resultat- och balansräkningar. Han ska därför, med stöd av 32 § revisorslagen (2001:883), ges en varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, auktoriserade revisorn Maria Danckler, rådgivaren Sophie Degenne, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, advokaten Michael Frie, redovisningsexperten Claes Norberg och lektorn Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt avdelningsdirektören Jessica Otterstål och revisionsdirektören Sören Bergner, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Sören Bergner

Hur man överklagar, se bilaga.